

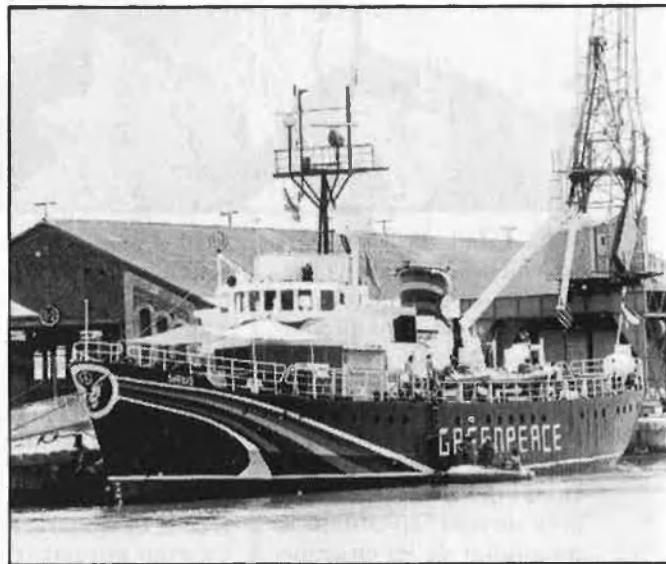
Corsaris de la pau verda

El Sirius, vaixell de l'organització ecologista Greenpeace, fa de guaita verd per un Mediterrani apallissat. En aquesta ocasió la presa ha estat el Mediterranean Shearwater, «un Txornòbil flotant».

LORETTE DORREBOOM

FRANCESC CUTILLAS

Vicent Martí

Somriu. Quan **Alain Connan**, capità francès del Sirius, atalaita, amb prismàtics, la silueta del Mediterranean Shearwater, somriu. La resta de la tuttifrutiana tripulació del bastiment pacifista, informada del feliç descobriment, s'hi comença a produir amb el desfici propi de tot xafarranxo de combat; exultant, però. Són les 20.15 del 16 de maig de 1986, a les acaballes del segle XX. El sol declinant ataronja la llum de l'estret de Gibraltar, banda d'ací. Amb el rebombori corsari, amb el bat de claror cítrica, la balena que pugna per ser foca, dibuixada, és un dir, al davant del pont del Sirius, apareix més enjogassada i poca-solta que mai.

La seriosa alegria de tots plegats és justificada. Porten dos dies patrullant per aquest tibant aiguabarreig, a l'aguait d'una presa altres vegades esmunyedissa. No és la primera volta, no, que el Sirius busca les puces al Shearwater. I ara l'ha guipat. El capità Connan envia tot seguit un missatge per ràdio en el qual anuncia a l'altre capità que els voluntaris de Greenpeace, sense cap risc, pensen saltar a bord del Shearwater. No rep cap mena de senyal d'haver estat captada la

comunicació. Del vaixell ecologista davallen, amb la diligent ajuda de la grua hidràulica, tres llanxes pneumàtiques.

La més aparencosa —té fins i tot un petit pont equipat amb ràdio— és una Delphius P-28, London YK 68-77, negra i carabassa abutanat, amb dos motors Mercury de 150 CVs cadascun, que li fan fer via una cosa de no dir. A desgrat de la seua velocitat punta, la Delphius és una embarcació molt estable. Per això és l'emprada sempre per dur els periodistes que acompanyen el Sirius a primera línia de combat. Avui podem trobar-hi, prompte, xops i escabellats: **Ewa Thibaud**, 39 anys, Halmstad, Suècia, TV; **Montserrat Armengou**, 22 anys, Barcelona (Nationality: Spanish), TV3; **Eduard Quesada**, 26 anys, Barcelona, TV3; **Lorrete Dorreboom**, 31 anys, Hilversum, Holanda, GP Photo; **Anthony Marriner**, 36 anys, Londres, Anglaterra, GP Films...

La primera de les dues Zodiac —bessones, gris naval, motor Mariner 50 CV, petites, aplanofades, espectaculars— porta, aferrat a l'arjau del fora borda, **Ricardo Samarinaga Van Buiten**, 22 anys, Madrid, hispano-germànic, mariner; l'altre tens tripulant és el mariner, coordinador de campanya, president de Green-

peace-Espana, **Xavier Pastor**, 36 anys, Palma de Mallorca. A banda, el timoner de la segona Zodiac, **Joaquim Shonfelder**, 30 anys, Hamburg, Alemanya, segon de màquines, i **Grace O'Sullivan**, 24 anys, Waterford, Irlanda, contramestre, supervivent del Rainbow Warrior, veterana activista de Greenpeace, hi formen un altre expeditiu equip.

La caça del Shearwater ja dura més de mitja hora. Una mar pletòrica, fosca, lleument arriçada, facilita la persecució. El vaixell britànic fuig a 13 nusos velocitat de creuer, pistonejat. El Sirius —arc de Sant Martí, verd persa— navega com un vapor; a proa, mostatxos de bromera. (¡Atenció! Amb la tensió del moment, amb un excés de didactisme, algú ha estés sobre la balena desguitarada i emblemàtica del pont una pancarta explicativa de l'acció. ¡Salvem, i deixem mirar, les balenes!). El flanquegen les dues Zodiacs i la Delphius, rabents, esmolades. La petita flota ecològica avança fent figura de teranyina blanca trenada amb pols, esguits i esteles fugisseres; cloent-se com un puny amb randes sobre aquell quillat accelerat, de parar inofensiu.

No n'és gens, d'inofensiu, però. El Mediterranean Shearwater, propietat de la British Nuclear Fuel Transport

El Sirius es disposa a abordar el Mediterranean Shearwater.

Limited, va carregat amb 30 tones de material radioactiu, usat en alimentar el reactor Latina Magnox, Borgo Sabatino, a 20 km de Roma. Va salpar del port de Civitavecchia el 13 de maig amb un rumb habitual en la seua carta de navegació: Barrow (Gran Bretanya). Reprocessades en la planta que la mateixa companyia posseeix a Windscale Sellafeld, aquestes deixalles irradiades i revifades de plutoni tornaran, a bord del Shearwater, a Itàlia. D'ací seran traslladades a Creys-Malville per tal de fer de combustible del Superphoenix, reactor-dida d'aquesta central nuclear francesa. De Txornòbil flotant ha estat qualificat el Shearwater pels portaveus de Greenpeace.

El vaixell que està a punt de ser abordat pacíficament pels voluntaris verds, cada mes, o mes i mig, ens passa, farcit de plutoni, dues voltes per ull, impune i clandestí, fins ara. Mai no únic: la flota de transport nuclear infesta mar i oceans, incloent-hi la vella i flagel·lada Mediterrània. Denunciar i traure a la llum pública aquest tràfec de perills letals és el primer ob-

jectiu de l'acció que el Sirius està duent a cap. Demostrar en la pràctica l'enorme vulnerabilitat d'aquest transport naval és el segon gran objectiu que s'hi han marcat. En això estan.

L'estratègia d'estricta abordatge dissenyada pels corsaris ecologistes és elemental, però d'indubtable eficàcia. El mateix Xavier Pastor ens narra com hi va anar: «En abastar el Shearwater, la nostra Zodiac, corrent paral·lelament al vaixell, brunzint com una abella, va realitzar una maniobra de distracció. Vam simular un assalt directe, aparentment suïcida, pel costat de babord de l'embarcació. Sense cap estri d'escalada, fèrem com si intentàssem pujar-hi: colpejàrem la xapa dels flancs, vaig gesticular per tal d'agafar-me a uns caps de corda inexistents... La tripulació del carrier, recolzada a l'orla, ens mirava mig expectant mig divertida per l'espectacle».

«Mentrestant, acostant-s'hi per estribord amb la seua Zodiac, Joaquim Schonfelder i Grace O'Sullivan, amb l'ajuda d'una petita escala amb ganxos, aconseguiren, no sense dificultats, arribar a la coberta. Des d'ací

s'enfilaren al capdamunt de la grua, on desplegaren una pancarta amb un Stop al transport nuclear. Nosaltres, a la proa de la nostra Zodiac, n'estenguérem un altra igual. Des de la Delphius, els filmadors i fotògrafs no pararen de fer anar les càmeres. Tot plegat va durar 10 minuts». Són les 21.15, i el crepuscle ja s'endinsa en la nit.

«Nosaltres —ens explica la grimpaire Grace O'Sullivan— havíem tingut una experiència anterior prou desagradable en la relació amb la tripulació del Shearwater. Això va ser a Barrow, no fa massa, quan intentàrem pintar en el seu buc símbols radioactius. Allà ens tractaren malament: ens enflocaren amb mànigues d'aigua a pressió, ens llançaren patates i d'altres sobralles semicontundents que, tirades amb gana, fan mal, ens insultaren...».

«Ara, però, la cosa ha anat millor. Passada la primera sorpresa —ens observaven, torbats, per la banda de babord, pujàrem subrepticis per estribord— reaccionaren correctament. A les 21.20 vingué el primer oficial del vaixell, impecablement vestit i engor-

rat de blanc, per tal que ens identificàssem. Ho vam fer, naturalment. Després va continuar retraient-nos que l'acció que havíem fet era molt perillosa, i que féssim el favor de baixar. Tot amb un comportament i un to tòpicament britànics. Alguns dels mariners, pel seu cantó, reien, somreien i ens feien el símbol de la victòria amb la mà. Ja baix vam acabar discutint cordialment amb un altre oficial que era veí de la planta de processament de residus radioactius de Windscale».

«A les 21,30 vam demanar tornar al Sirius i ens van contestar que ells ni baixaven el vaixell ni alientien la marxa». «Bé —vam respondre nosaltres— ens tirarem per la borda a la mar». No vam fer ni una cosa ni l'altra. Cadascuna de les Zodiacs es va posar a un costat, i tant Joaquim com jo hi descendirem sense gaires entrebancs. A les 22 hores, nit closa, ja érem al Sirius, a casa». Somriu, tímida, Grace O'Sullivan, corsària de la pau verda, guerrera de l'Arc de Sant Martí. □

Greenpeace destinat a campanyes en l'Antàrtida. Ara, torna al Mediterrani, una mar que coneix com el palmell de la mà. Com el coneixen a ell tots els consignataris dels nostres ports. De mentalitat jove, encara no se'n sap avenir ben bé que a bord del Sirius la faena es fa sense jerarquies. N'està fascinat.

Grace O'Sullivan, nascuda el 8 de març de 1962 a Waterford, Irlanda, 24 anys. Especialment motivada per l'amenaça nuclear, s'incorpora a Greenpeace sent molt jove. És una de les veteranes del Sirius i el seu càrrec a bord és el de primmirada contrames-tre. De presència tímida i discretíssima, és l'activista perfecta: escala vaixells impositants, buseja i nada com un galfí, condueix una Zodiac tan bé com qualsevol, l'han detinguda policies de tres continents. Va ser campiona d'Irlanda de surf, i és socorrista naval i de muntanya, valenta. Una garantia d'èxit en qualsevol acció.

Ha participat en gran part de les campanyes desplegades per Greenpeace per tot el món. Navegava amb el Rainbow Warrior la nit del 10 de juliol del 85, quan va ser bombardejat i afonat pels servicis secrets francesos. El Guerrer de l'Arc de Sant Martí lluitava contra les proves nuclears que l'Estat francès realitza en les seues colònies d'Oceania. Arreplegada pel Vega, veler de 15 metres, també propietat de Greenpeace, van tornar a ser

UN TUTIFRUTI DE TRIPULACIÓ

Tots els colors de l'arc

Compromesos en la salvació del Mediterrani, aborden des de barques coralleres fins a vaixells amb deixalles radioactives. Ells fan possibles les accions marítimes de Greenpeace. Heus-ne ací els noms, amb algunes biografies que podrien motivar molta literatura.

V. M.

Si saps anglés, l'idioma oficial del Sirius, de Greenpeace, o si coneixes o domines motors (diesel/electro/electrònics); o si funciones passablement com a mecànic de forabordes; o si ets metge, infermer, o cuiner (per favor: no sols vegetarià: hi hagué un moment en què només s'hi presentaven aspirants macrobiòtics per a espant d'una tripulació majoritàriament i civilitzadament carnívora); o si pots conduir amb destresa llanxes inflables; o has estat mariner professional, i vols enrolar-te en uns dels vaixells de Greenpeace, envia una sol·licitud. Tens moltes possibilitats que la Divisió Marina de Greenpeace, organisme intern que tria les tripulacions, t'accepte. Amb tot, també és aconsellable ser valent i no marejar-se.

Heus ací la tripulació completa del Sirius, amb referència especial a alguns dels seus components més característics i representatius.

Alain Connan, francès, nascut a Lorient el 21 de març de 1933, 53 anys. Marí mercant de professió, ha navegat durant 35 anys, 20 dels quals com a capità de tota mena de bastiments. Va ser, per exemple, el capità del primer vaixell d'ajuda humanitària de la Creu Roja que va arribar a Saigon, tot just acabada la guerra del Vietnam. S'hi va jubilar fa dos anys, i des d'aleshores és capità voluntari del Sirius. Va debutar-hi en la campanya

del 84, en l'acció que Greenpeace va organitzar en protesta per l'afonament del vaixell Mont-Louis, carregat de material nuclear, davant d'Ostende (Bèlgica). Més tard, ja en el Mediterrani, va participar en la interceptació de la flota balenera soviètica. El 1985 va dur de Maryland (EUA) a Amsterdam (PB) el nou vaixell de

Salvem ara el Mediterrani/86

La campanya de Greenpeace, en marxa

El Sirius no assalta només vaixells amb càrrega radioactiva. El Sirius denuncia en la pràctica la progressiva nuclearització de la nostra mar, però no es limita a aquest eix essencial la campanya ecològica internacional (¿interestatal?) que organitza Greenpeace, i que té en aquest quillat d'Amsterdam al seu màxim valedor. El Sirius aborda barques coralleres en la mar de l'illa d'Alboran perquè usen un aparell de pesca —la barra italiana— que arrasa els fons del mar, destrossa les colònies de coral roig, i que cal prohibir. El Sirius es solidaritza amb les trainyes de Vélez-Málaga que protesten bloquejant la badia del seu poble contra les barques de bou, que no respecten grandària de malles ni distàncies amb la costa. El Sirius ha navegat de Màlaga al port d'Alacant fa uns dies, vigilat per la fragata de l'armada espanyola Princesa.

El Sirius, optimista, encoratjador, també preten aconseguir la depuració i el control, quan no la paralització, dels abocaments de residus contaminants que posen en perill la mateixa existència del Mediterrani. O la prohibició efectiva de la captura i comercialització de tortugues. O la creació de reserves naturals de foques monjo, a punt d'extinció. O defensar l'ecosistema dels Columbrets... Vol que tots els governs estatals o autonòmics de la ribera mediterrània compliquen i facen complir la declaració de Gènova de l'any passat. En ella tots els estats mediterranis, tret d'Albània, es comprometien a aplicar una sèrie de mesures urgents per tal de salvar la Mediterrània. El Sirius, Greenpeace, no volen que se n'obliden. □